

Beograd, 5. jun 2023.

UPR preporuke za unapređenje ljudskih prava koje su upućene Srbiji

Republika Srbija predstavila je pred Savetom za ljudska prava državni izveštaj o ispunjenosti preporuka dobijenih u okviru 3. ciklusa Univerzalnog periodičnog pregleda. Tom prilikom, otvoren je interaktivni dijalog u kojem je učestvovalo 94 delegacije država članica UN koje su Srbiji uputile 260 preporuka za unapređenje ljudskih prava. Država Srbija je prihvatila 193 preporuke dok je za preostalih 67 preporuka dužna da dostavi odgovor do 11. septembra kada počinje 54. sednica Saveta za ljudska prava. Finalne preporuke koje budu usvojene sa ciljem unapređenja ljudskih prava odnose se na petogodišnji period, do 2028. godine.

Platforma organizacija za saradnju sa mehanizmima UN za ljudska prava izražava zabrinutost zbog činjenice da postoje brojne oblasti ljudskih prava u kojima Srbija nije učinila napredak. Veliki broj preporuka koje su upućene Srbiji identične su onim iz prethodnog ciklusa iz 2018. godine.

Članice Platforme aktivno su učestvovala u UPR procesu. Praćenje primene preporuka koje su Srbiji upućene tokom trećeg ciklusa uključivao je [podnošenja alternativnog izveštaja Savetu za ljudska prava](#), iniciranje dijaloga sa donosiocima odluka, kao i brojnih zagovaračkih aktivnosti koje su imale za cilj da problemi u ostvarivanju i zaštiti ljudskih prava i mere za njihovo unapređenje budu prepoznati na nacionalnom nivou ali i među država članicama UN.

Između ostalog tokom interaktivnog dijaloga koji je održan u maju u sedištvu UN u Ženevi, države članice ponovile su da je neophodno da Srbija obezbedi nezavisnosti sudstva, iskoreni politički uticaja na nosioce pravosudnih funkcija, uključujući i na rad Visokog saveta sudstva i Visokog saveta tužilaštva kao i da utvrdi odgovornost onih koji takav uticaj vrše.

Položaj žena u Srbiji je ocenjen kao loš o čemu svedoče preporuke usmerene na unapređenje pravnog okvira i mera države kada je u pitanju nasilje nad ženama. Država je dužna da vodi podatke o slučajevima nasilja nad ženama uključujući i femicid. Potrebno je unaprediti ekonomski položaj žena, njihovo učešće na tržištu rada, zaštitu radnih prava ali i primeniti sve mere predviđene strateškim dokumentima usmerene na obezbeđivanje rodne ravnopravnosti.

Veliki broj preporuka odnosio se na nepovoljan položaj medija i novinara u Srbiji i ugrožavanje njihove sigurnosti. Od Srbije se očekuje da svi slučajevi napada na novinare budu temeljno istraženi i procesuirani. Prepoznata je i potreba za doslednim sprovođenjem Medijske strategije i izmenama medijskih zakona u skladu sa strategijom koja je usvojena od strane Vlade Republike Srbije, a sve u cilju zaštite slobode medija i slobode izražavanja.

Platforma

organizacija za saradnju
sa mehanizmima Ujedinjenih
nacija za ljudska prava

Takođe, Srbija mora da nastavi borbu protiv diskriminacije ugroženih društvenih grupa kao što su žene, LGBTI+ osobe, nacionalne manjine, migranti i izbeglice i osobe sa invaliditetom.

Od Srbije se očekuje da se smanji broj dece sa invaliditetom koja žive u institucijama i obezbedi sve neophodne usluge za njihov život u zajednici kao i da preispita zakone i politike koje se odnose na mentalno zdravlje.

Kada je u pitanju položaj LGBTI+ osoba neophodno je uspostaviti mehanizme za garantovanje slobode izražavanja i mirnog okupljanja. Takođe, dela diskriminacije, zločin iz mržnje i govor mržnje prema LGBTI+ osobama mora se sprečiti, a ovakvi slučajeви istražiti i počinioci kazniti. Od Srbije se očekuje i da usvoji zakon o istopolnim zajednicama.

Kada je reč o pravima deteta, ponovo su upućene preporuke koje se odnose na neophodnost zakonskog propisivanja zabrane telesnog kažnjavanja dece, uspostavljanje institucije ombudsmana za prava deteta i dalje jačanje mehanizama zaštite dece od nasilja. Deca, žene, migranti i izbeglice su prepoznati kao žrtve trgovine ljudima zbog čega se od države očekuje da preduzme odlučne korake kako bi sprečila i istražila ovakve slučajeve.

Najzad, od Srbije se očekuje i da ratifikuje opcione protokole uz Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima i Konvenciji o pravima deteta kojima bi se omogućilo ljudima koji se nalaze pod jurisdikcijom Srbije da se u slučaju kršenja prava iz ovih međunarodnih ugovora za zaštitu mogu obariti komitetima UN koji se staraju o njihovoj primeni.

Karakteristično za ovaj mehanizam zaštite ljudskih prava, UPR preporuke ne daju konkretne smernice na koji način je potrebno unaprediti ljudska prava i položaj ugroženih društvenih grupa, ipak one ih jasno identifikuju i treba ih shvatiti kao polaznu osnovu za uspostavljanje širokog dijaloga svih aktera koji se bave zaštitom ljudskih prava, ne samo na nacionalnom već i na lokalnom nivou. Članice Platforme će kao i do sada, pratiti primenu preporuka koje su upućene Srbiji. Takođe, koristimo ovu priliku da pozovemo Vladu Republike Srbije, da se u najkraćem mogućem roku usvoji plan primene i praćenja primene UPR preporuka, da u ove aktivnosti uključi i druge dve grane vlasti kao i nezavisne institucije i organizacije civilnog društva.

Telefon

+381 11 3085 328 / +381 3284 244